

Kārķu dzīvo konstrukciju un stādījumu kopšanas rekomendācijas

1. Nedaudz par vītoliem (kārķiem)

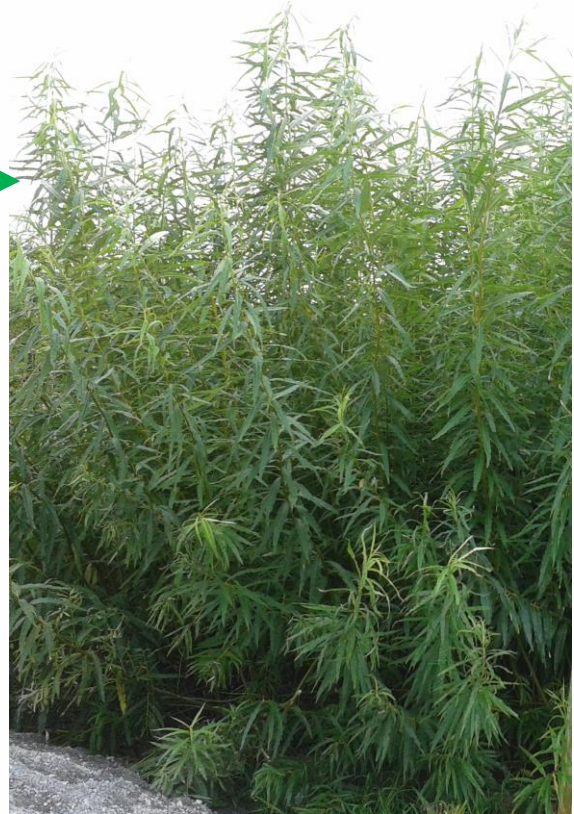
Dzīvo konstrukciju izveidošanai vizbiežāk izmanto:

- 🌿 klūdziņu kārķu (*Salix viminalis*), kas arī ir pats populārākais;
- 🌿 purpura kārķu (*Salix purpurea*);
- 🌿 vicu kārķu (*Salix triandra*);
- 🌿 Burjatijas kārķu (*Salix Burjatica*);
- 🌿 dažādus starpsugu hibrīdus.

Visi pieminētie ir krūmveida augi, kas dabīgi izplatīti mūsu platuma grādos, tomēr konstrukcijām vieglāk izmantot atlasīto vai selekcionēto izejmateriālu (vietējo vai ievesto no citām valstīm), jo to vicas ir garākas, taisnākas, mazāk zarojas, svarīgi arī tas, ka plantācijās var izaudzēt lielāku apjomu vienmērīga materiāla.

Stādījumu izveidošanai papildus vēl izmantoto sekojošos vītulus / kārķus:

- 🌿 baltais vītols (*Salix alba*) ieskaitot tā varietātes un šķirnes;
- 🌿 trauslais vītols (*Salix fragilis*) ieskaitot tā varietātes un šķirnes;
- 🌿 Babilonijas vītola šķirnes (*Salix babylonica*);
- 🌿 kazu kārķis (*Salix caprea*);
- 🌿 dažādi starpsugu hibrīdi un kultivāri.

2. Piemērota vieta, augsne, barošana un laistīšana

Lai gan kārķi un vītoli ir pielāgojušies dažādiem augšanas apstākļiem, sākot no piekrastes kāpām līdz pat kalnu reģioniem, tomēr dzīvajām konstrukcijām un stādījumiem izmantotie kārķi labprātāk aug "vidējos apstākļos":

- 🌿 mālsmilts un smilšmāla augsne;
- 🌿 vidēji mitra līdz mitra vieta;
- 🌿 labi aerēta augsne;
- 🌿 ar vidēju pH (diapazonā starp 5 un 7).

Patīk arī kūdraina augsne, bet ja tā nav skāba.

Ļoti svarīgi, lai pietiek apgaismojuma, lai augsnē nav daudz akmeņu vai būvgružu, kas apgrūtinātu pareizu dzīvās konstrukcijas izveidošanu. Pirms dzīvo konstrukciju vai stādījumu izveidošanas jāpārdomā citu augu novietojums (īpaši koku), ēku atrašanās (ne tuvāk par 0.5 ...1 m), elektrolīnijas, drenāža u. tml. aspekti.

Barošana

Dzīvo konstrukciju vai stādījumu barošana nepieciešama:

- ja ir ļoti nabadzīga augsne;
- lai paātrinātu augšanu un zarošanos;
- ja audzē podos vai cita veida slēgtos konteineros.

Vienkāršāk izmantot dārzniecības veikalos iegādājamos universālos vai specializētos minerālelementu šķīdumus un granulas, tomēr var arī izmantot citas metodes (mēslošana ar dabīgiem līdzekļiem u. tml.). Jāņem vērā, ka universālie barošanas līdzekļi parasti ir paredzēti lakstaugiem un dārzeniem, tāpēc vai nu jāatrod speciāli kokaugiem paredzētie barošanas līdzekļi, vai jāsamazina to lietošanas instrukcijā norādītās devas (ņemot vērā konstrukciju vai stādījumu tipu, konteineru tilpumu, gadalaiku u. tml.).

Laistīšana

Laistīšana arī nav obligāta, ja konstrukcija vai stādījums izveidots pareizā laikā (pavasara sākumā – vidū), kad augsnē ir optimāls mitruma līmenis un turpmāk nav ilglaicīgi sausumu periodi. Tomēr laistīšana nepieciešama sekojošajās situācijās:

- konstrukciju vai stādījumu izveidoja pavasara beigās vai vasarā (kad augsnē parasti ir zemāks mitruma saturs nekā nepieciešams);
- audzēšana notiek podos vai konteineros;
- ekstremālu laikapstākļu rezultātā, kad augsne kļūst pārāk sausa.

Laistīšanas režīms atkarīgs no konstrukcijas vai stādījuma tipa; poda vai konteineru tilpuma un atrašanās vietas (t. sk. debespusēs); klimatiskiem apstākļiem (temperatūra, relat. mitrums, vējš) u. c. apsvērumiem.

3. Apgriešana

Apgriešanu nepieciešama, lai panāktu konstrukciju vai stādījumu dekoratīvātāti, bez tam regulāri apgriežot novērš pārāk lielas sakņu sistēmas izveidošanos (gadījumā, ja radīsies vēlme atbrīvoties no konstrukcijas vai stādījuma tad, tas būs vieglāk). Pareiza un regulāra apgriešana veicina zarošanos.

Apgriešanas veidi

Apgriešanas procesā var izvēlēties vēlamu konstrukcijas (stādījuma) izskatu:

Konstrukcijas skelets labi saskatāms

Pirmais variants, kad apgriešanu veic tuvāk konstrukcijas skeletam (galvenajiem stumbriem un zariem), lai tas būtu labi saskatāms

Blīva, sazarota konstrukcija vai stādījums

Otrs variants – blīvāku konstrukciju vai stādījumu izveidošanai, šajā gadījumā apgriež tālāk no galvenajiem stumbriem un zariem, kas ļauj attīstīties blīvākam sānu atvašu zarojumam

Abos gadījumos ļoti svarīgs ir pareizs apgriešanas biežums.

+371 29399643

maxim@salix.lv

www.salix.lv

facebook.com/SalixSolutions

Apgriešanas biežums atkarīgs no konstrukcijas vai stādījuma tipa un citiem apsvērumiem (“auga veselības stāvokļa”, gadalaika u. tml.). Dzīvajām konstrukcijām vēlams apgriešanas biežums ir 2-4x gadā, var arī biežāk (tomēr ne gluži katru nedēļu). Stādījumiem vairumā gadījumu pietiek ar 1x gadā, pie kam dažkārt apgriešana vispār nav nepieciešama.

Kā to dara?

Ar rokas, elektromotora vai benzīnmotora darbinātajām dzīvžogu šķērēm apgriez jaunās atvases neievainojot galveno stumbru (-us) vai skeleta zarus. Apgriešanas dziļums atkarīgs no apgriešanas biežuma, konstrukcijas vecuma, augšanas intensitātes un vēlām rezultāta (skatīt augstāk).

4. Slimību un kaitēkļu kontrole

Izplatītākie kaitēkļi un slimības:

Salīdzinājumā ar citiem kokaugiem, vītoli un kārkli nav tie populārākie kaitēkļu ēdienkartē, tomēr dažiem tie garšo, izplatītākie kaitēkļi ir lapgrauži, pangodiņi, sprizmeši, smecernieki, laputis, vītolu zāglapsenes u. c.

No slimībām dažkārt sastopami rūsas sēņu un posapiepes bojājumi, tomēr kopumā kārli un vītoli ir diezgan izturīgi.

Kaitēkļu un slimību profilakse:

Augu augšana optimālos apstākļos ir labākais veids, kā tos uzturēt pie labas veselības. Tādēļ jāpanāk, lai augam pietiek visa nepieciešamā – minerālelementi, optimāls apgaismojums un mitruma režīms. Jānovērš potencionālie riska faktori, piemēram, jāārstē vai jānozāgē un jāaizvāc prom citi tuvumā esošie augi ar invazīviem kaitēkļiem vai slimībām. Ilglaicīga sausuma gadījumā, ja ir iespējams, jāveic laistīšana.

Vairumā gadījumu pieteik ar iepriekšminēto, tomēr, ja kaitēkļu vai slimību pazīmes turpina strauji progresēt, kas var novest pie būtiskiem bojājumiem, tad ieteicams veikt sekojošās darbības:

- apgriezt un aizvākt bojātās augu daļas (ja ir iespējams sadedzinot tās);
- pielietot konkrētai situācijai atbilstošus augu aizsardzības līdzekļus – fungicīdus vai insekticīdus.

Ieteicams labāk izvēlēties speciālistu pakalpojumus, kuriem ir atļauja specializēto augu aizsardzības līdzekļu iegādē un pielietošanā. Arī SIA Salix Solutions piedāvā šāda rakstura pakalpojumus.

Svarīgi ir savlaicīgi pamanīt kaitēkļus vai slimības un nepieciešamības gadījumā rīkoties, kāmēr vēl nav plaša izplatība un bojājumi.

Jautājumu un neskaidrību gadījumā, sazinieties ar mums, labprāt palīdzēsim!

 +371 29399643

 maxim@salix.lv

 www.salix.lv

 facebook.com/SalixSolutions